

Szechenyi Suppl. I. 92.

531.3. Sub. Bunderlis Seb. Supl. I.
 ORATIO AD SALVTANDAM ILLVSTRIS
 simam Principem & dominā, dominā MARIAM
 Archiducissam Austriæ, Ducissam Burgundia,
 Brabantia. &c. Principē Castellæ Legionis
 Granate. &c. Spōsam designatā LVDO,
 VICI Vngariæ, Bohemiæq; Regis
 serenissimi. &c. Nomine florētis/
 simi studii Viennēsis Panno/
 niæ, per Sebastianū Bun/
 derliū, ibidem Col/
 legam habita.

IO Achimi Vadiani P Oetæ Laureati
 in Bunderlii Salutationem.

Et legi, & dulcis placuit mihi uerna legenti,
 Bunderli, Phœbi, Pegasidumq; decus.
 Quam tibi laudanti terrestria numina, Musæ
 Et faciles linguæ contribuere Dei.
 Magna quidem Mariæ laus est, sunt magna parentum
 Nomina, & inuicti quem colit orbis Aui.
 Non tamen aut breuius poterat, aut rectius ullus
 Orator rerum pondera tanta sequi.

1578.4

GENEROSO ET MAGNIFICO DOMINO

domino Claudio de Pontallyer, & domino de
Flagit, illustrissimi principis Caroli, cubicu/
lario, SEbastianus Bunderlius.
Salutem dicit.

DESIDEraſti iterum atq; iterum magnifice Baro, Ora/
tionem quā in aduentu illuſtriſſimæ principis MARIAE
habuimus, tibi deſcriptā traderemus. In qua re ut cumu/
latius deſiderio tuo ſatiſſaceremus, operā dedimus, quo,
ea typis ſtanneis excuſſa, in ſexcenta exemplaria diſſun/
deretur, rati id, & tibi & cæteris aulicis gratū futurū eſſe,
ubi ſi forſan inter legendum mouearis, quod nimis frig/
de & oſcitanter, tantorū principum (quorū meminimus)
laudes perſtrinxerimus, id tu partim ſubitatio huic & in/
opinato ſalutandi muneri, ac ſere, tumultuarie nobis de/
mandato tribuas, partim uero tibi cæteriſq; multis, quo/
rum frequēti hortamine impulſi, id deinde nobis ſublatū
eſt (quod multos ſactitaſſe & erudiſſimos quidē cōſtat)
ut eam digeſtam copioſiorēq; publicaſſemus, ſed ut cūq;
ſit, hanc tibi quantūuis ieiunam offerimus dedicamuſq;
ſpe freti ampliffima, tu, pro tua in me humanitate & be/
neuolentia (quā non uulgari argumēto declarafſti) noſtrū
laborem ſis ſerena fronte ſuſcepturus. Vale, & me quē/
admodū cœpiſti, tuo fauore ſoue. Vienna Pannoniæ ex
Collegio Principis. M. D. XIII.

Dueniſſe tandē, hūc deſideratiſſimū diē
& niueo lapillo ſignandū, quo, poſt lō/
gam peregrinationē hāc urbem Vien/
nam, ſplēdidiffimo comitatu, & optata
ualetudine inuiſeres, Maria omniū quas
celluſ ſuſtinet nobiliſſima illuſtriſſimaq; princeps. Id eam
nobis & uniuerſæ Auſtriæ congratulādi plaudēdiq; ne/
ceſſitatem imponit, ut uel primario & cōſummatiſſimo
oratori tam affluentem dicendi copiā dari poſſe nequaquā
credam, qui ſi centū ora habeat, totidēq; linguas, cōmu/
nem illam & inſuetā noſtrā lætitiā uerbis, quēadmodum
par eſſet, cōſequatur. Ita etenim gaudemus, ita lætamur,
ita exultamus, ut omniū noſtrarū rerum pene obliſi hoc
ſolum meditamur, id cogitamus, ad hoc ſummā noſtram
curam, ſtudio, laboremq; impēdimus, quo eo plauiſu te
exciperemus, ut intelligeres, poſt diui MAXimiliani ſeli/
ciſſimum nuper ad nos aduentum, nihil proſuſ ex omni
rerum mortaliū copia, nobis obuēire potuiſſe, uel cari/
uſ uel optabiliuſ, quā ut te preſentē aſpiceremus, uene/
raremur admiraremurq;. Idq; tanto iuſtiuſ, q; ex ea ſplen/
didiffima patria, ad quā modo ſuperum benignitate ap/
puliſti, originem trahas, & ex illa quidem nobiliſſimorū
principū ſerie, qua ſub ſole neq; maior alia, neq; illuſterior,
neq; famigeratior unq; fuit, ſiue familiæ uetuſtatē ſiue uir/
tutes, ſiue inclita domi militariq; geſta intueri ueliſ. Inde
etenim prodire, toto orbe notiſſima belli fulmina, AL/
berti. ERneſti. OTtoniſ. LEopoldi, HENrici. RVDol/
phi. FRiderici, quorū illuſtria facta hoc loco potiuſ ad/
mirari, quā recensere (tanta illorum magnitudo eſt) con/
ſentaneum exiſtimamus. Per hoſ magnanimos principes

familia tuæ celebratissimæ stirpis uoluentibus annis ducta, ad diuum MAXimilianū tandem perlata est, quem immortales Dii hoc potissimū tēpore & esse & gubernare uoluerūt, cum ob uarios ac fluctuantes hominū animos, eo Imperatore opus foret, in quo ueluti quodam simulachro omnes he artes, omnes uirtutes, reperirentur, quæ in optimo absolutissimoq; p̄cipe desiderari possūt. Nam si prudentiā requirimus, quā pleriq; in principib⁹ primam esse autumant, ita cumulatim in nostro Imperatore cōtemplari licet, ut qđ in hac uirtute maximū habetur, omnīū gerendaz rerum seu pace, seu bello, ueluti quidam diuinus uates & initia & exitus multo anteqm̄ eueniant, prospiciat quā sagacissime. Si iustitiam uolumus, quæ cæterarū omniū regina atq; domina est, & sine qua nulla societas, nulla respublica, nullū imperiū diu subsistit eam sic est complexus, ut nihil prorsus agat, quod nō ueluti in librili perpensum prius quā diligentissime, arbitrari possis. Quid de liberalitate, & munificētia dixerō, quæ uirtus in illo sibi domiciliū & perpetuas sedes locasse putari potest, laudatur plurimū Cyrus: laudantur item alii, ob hanc uel solam uirtutem, at in eo laudis genere, tantū cæteris omnibus præstat Cæsar noster maximus, quantū inter dumeta pinus, & ante citos quantum pegasus ibat equos, hoc sibi tanq̄ peculiare iter cæteros principes omnes uēdicat, quod a Tito sæpe repetitū aiunt, ad eum qui reliquis mortalibus dominetur attinere, ne quenq̄ ab se tristem mœstumq; abire sinat, tanta in eo clementia, tāta facilitas, tanta comitas, tantā munificentia. Quantū uero fortitudine ualeat, documenta adhuc iuuenis forti strenuq; manu dedit, ut ea in tenera ætate præriperet, quæ

& si toto sequēte æuo confecisset, perpetua gloria & immortalē nomē sequutū fuisset, Nouerūt hoc Eburones, nouerunt Sicambri, nouere Galli, Bataui, Morini, nouit subinde totus orbis, nam ut paucis quæ huc & ad militarem gloriam attinent, complectar, reuoluamus a mundi primordiis si libet bella, colligamus insigniter gesta strate gēmataq; neminē reperiemus qui belloz magnitudine, prælioz numero, uictoriæz uarietate, cōficiendi celeritate, mentis amplitudine, pertinacia in rebelles, clementia in subditos, cum diuo Cæsare nostro conferri queat, ut mihi hoc loco canere libeat. Hic est ille MAXimil. quo nihil maius meliusue terris, fata donauere boniue Dii, nec dabunt quis redeant in aurum tēpora priscum. Ab hoc Imperatore Maximo potētissimoq; PHilippus parēs tuus serenissimus genitus qui & ipse ueluti aliquod micantissimum sidus inter cæteros principes refulsit, & unde tuis maioribus plus gloriæ accessit, q̄ uel dici uel cogitari queat, erat etenim is unicus princeps omniū, qui sub cœlo uiuunt præstātissimus ornatissimūq; in quem cuncta naturæ & fortunæ munera ita confluxerant, ut nihil restaret, quod ad principis gloriā amplificandā superi addere potuissent, Nam præter nataliū splendorē summū & heroicam proceritatē habebat quandā tacitam & diuinitus insitam uim ut omnes reges, principes, populi, nationes, incredibili amore illū prosequerētur, ac ab isdem ueluti quoddam in terris numē haberetur uenerareturq; hanc apud cunctos mortales gratiā, in eo auxerant comitas, modestia, fides, mansuetudo, cōstantia, cæteraq; Imperatoriæ uirtutes quas a suo parente MAXimiliano Cæsare inuictissimo didicerat, & quibus breuiter fecit, ut

quom toti orbi admirationi esset, multi populi externi et potentissimi permoti: & se & sua regna in illius fidem tradidere, rati id quod & sequutū erat se sub illius imperio aurea sæcula uicturos, sed excurreret oratio in immensum opus si horum parentis inq̄ imperatoris & filii regis ornamenta omnia persequi uellem nec si tempus & locus conuenirent huic prouinciæ par forem, tãto progenitore, tanto rege, tanto principe, fata es: tantaq; paternæ stirpis origo: tibi a superis est cōcessa. Sed nec minore quantū ad maternum genus attinet descendis: Nam ut ceteros innumeros Arragonie reges præteream ad Fernandum uictoriosissimū principem & tibi auum maternū oratio flectēda est, quādo sine piaculo silentio illū nō trāsirem. Is etenim ut per capita uirtutes & res gestas attingamus, nulli maiorum suorū uel felicitate, uel potentia, uel uirtute est secundus, & in quo præcipua principū decoramenta, religio inquā ac rei militaris disciplina renitēt, quibus duabus rebus id modo nactus est, ut longe lateq; terminos sui imperii cū maximo Christiani nominis incrementō gloriāq; propagaret. Nam ut ex ingenti rerū acruo paucula huius rei argumēta adducā. Cum granate regnū quod Beticam nomināt ferme ad septingentos annos a Saracenis Christiane religionis hostib⁹ atrocissimus occupatum fuisset, & nequicq; a maioribus suis arma cōtra illos identidem sumpta, tandē Fernādo ea felicitas adfulsit ut parua manu illos superaret, superatos toto regno submoueret propelleretq;. Vnde illorū erronea secta usq; adeo fracta cōtusaq; fuit ut Christianis p̄cipibus relique Saracenice gentis tota Affrica subuertēde ansa opportunissima esset. Sed & precipuo id preconio dignū est q; pseu-

do Christianos quos Maranos uocāt eiecit, & simul eos qui cum religiose uitæ addicti essent citra tamē suas normas & instituta uitā per scelera & flagitia ducerent, inde quisq; facile cōiectare potest, quā diligens, q̄ sedulus & q̄ sincerus sit religionis nostræ amator defensorq;. Adde q; illius felicissimi regis auspicio, nouæ Insulæ, noua loca, nouæ terræ sunt repta a priscis omnibus ignorate, huius etenim ductu nauæ nouū pelagus ingressi, usq; ad pericōcos nostros penetrarūt, ubi qui antea in tenebris ambulabant, modo in uera salutiferaq; fide Fernando duce instituitur, sic auctum Hispaniæ dominiū, sic gloria aucta, sic tota Christiana religio quā latissime & aucta & diffusa. Accedit ad illius felicitatem summam q; coniugē haberet reginarum omniū decus Helisabetā, & quæ secum ex æquo regni negotia grauissima quæq; administraret, huic etenim animus erat uirilis & domi & militiæ paratus, ut quantum in muliebri sexu esset regis uirtutibus ex omni parte respōderet, quo factum est, ut uulgo eam Hispanicæ quietis ac religionis matrē nuncuparēt. Hi quom diu sanctissimæ simul uiuissent, ac immatura morte filiū summa indole & spe plenum amississent, iacturā tantam in filia Ioanna matre tua nobilissima rependerūt, eamq; Philippo parenti tuo serenissimo desponsarūt, fama & celebritate tanti principis, quæ usq; ad ultimas occidentis terras penetrasset, inducti, nec sua spe frustrati sunt, quippe ex illo fecundissimo coniugio, nepotes nati Carolus & Fernandus duo inter ceteros nostræ ætatis principes ueluti quædā candidissima sidera. In quibus modo quāuis teneris, is animus, ea uirtus resplendet, ut & nos & ceteri mortales omnes nihil dubitemus, conaturos illos

ut etiam uirtute sua maiorum gloriam sint amplificaturi,
 si modo quidquā restat, quod ad eorum uel laudem uel
 splendorem accedere potest, neque enim fieri potest, ut Eu-
 ripides aiebat, ut qui optimis fortissimisque parentibus na-
 scerentur, quia & ipsi tales euadant, sed his alio loco sua
 preconiā suam Panegyricū dicemus. Ad te Mariam pro-
 perandum est, quæ quoque illa propagine nobilissima,
 simul cum Leonora, Isabella, & Catharina prole illustri-
 sima suscepta es, quam rem si quisquā secum ponderarit,
 te tanto natalium splendore ortam, ob id uel solū te colat
 obseruet, suspiciatque necessum est, & uere beatā, si modo
 mortalis esse potest, existimet. Nam quæ sis Philippi potē-
 tissimi regis, & Ioannæ reginæ splendidissimæ filia, ac ne-
 ptis ex matre Fernandi gloriosissimi Aragonum regis,
 ex patre uero diui MAXIMILIANI mundi domini utriusque
 quidem adhuc superstitis, quæ quoque abauum habeas, &
 ipsum Cæsarem FRIDERICUM, priscis omnibus probitate
 ceterisque uirtutibus longe superiorē, rara hæc est, inaudi-
 ra & stupenda res, neque enim maior nobilitas sub sole, ne
 dicam inueniri, sed ne quidem fingi potest. Sed age quid
 illud? quo loco? qua parte felicitatis reponendū? quæ quo-
 que sponsa sis meritisima tamē LVDOUICI Vngariæ Bohe-
 miæ per Regis serenissimi, gentis oppulētissimæ, & simul
 bellicosissimæ, late dominatoris, ac eius quidē quæ ue-
 luti quoddam intemurale ac propugnaculū, saeuissimo-
 rum Turcarum impetui sese fortiter opponit, nosque & sa-
 cratissimā nostram religionem constātissime ab illorum
 iniuriis & incursionibus defensat. Sunt hæc quidem ma-
 gna, rara & splendidissima in te fortunæ munera decora-
 mentaque, quæ tu tamen tanto admirabiliora in te reddis,

quæ non contēta, tanta generis amplitudine, conaris quan-
 tum per ætatem licet, uirtutibus propriis splendescere.
 cogitas forsā sub tenello pectore, sed sensu admodū præ-
 maturo, in tanta tuorum heroum gloria, turpe uideri posse,
 si nō & tu his artibus, his uirtutibus, te conspicuā reddas
 omnibus, quæ ad puellaris ætatis summā laudem attinēt
 in qua cum in primis desiderari soleant, uitæ innocentia,
 castitas, pudicitia, temperantia, modestia, tu omnium quæ
 uiuunt innocētissima, castissima, pudicissima, temperan-
 tissima, modestissima, quæ quauis in omnibus mortali-
 bus ornamenta sint splendida, salutiferaque, in his tamen
 maxime nitent, qui quemadmodum & tu, aliquo excelsio
 loco siti sunt, quorum nec dictum nec factum ullum uel
 minimū, ut Crispus aiebat, latere potest. Horum in te ad-
 mirationem, nō mediocriter augment, corporis bona pul-
 cherrima, quæ ita adamulsi tibi a pupis cessere, ut nihil
 præteritū sit, quod uel addi uel desiderari queat, est etenim
 tibi in ore & uultu eximia quædam gratia, oculorum ille
 fulgor, ut maiorum tuorum uestigia in illis hæere uideantur,
 & quendam nitidissimū splendorem perfundere, sic tota
 aspectu uenerabilis es, membra ita decora habes, is nitor
 ea pulchritudo, in te conspicitur ut a gratiis quas Græci
 Charites uocant, formata iure puteris, & ut omnia quæ
 sparsim multisque dici possunt cōplectar, tanta uenustate
 prædita es, ut qui te diligētius conspiciatur, nō mortalem
 hominem, non terrenū, sed quādam diuinæ formositatis
 imaginem, se uidisse fateantur. Hæc omnia & si fluxa ca-
 duca atque cum corpore sint abitura, mirum tamen mor-
 talibus in omnibus rebus agendis & gratiam & autorita-
 tem præbere solent, ut & recte & scite a Pacato dictū sit,

uirtuti formam suffragium addere, ac Poeta maximus ut
cætera ita & hoc elegatissime cecinit, gravior est pulchro
ueniens e corpore uirtus, hæc tuæ dotes sunt, hæc bona,
hæc munera, quibus, licet tenella, hoc tamen consecuta
uideris, ut ueluti quidā Magnes omniū hominū animos
in tui amorem studium & uenerationē rapias, usque adeo
quidem ut fateamur ingenue, nobis incredibilis plaufus
materiam cōcessam esse, ac diutissime concedi speramus.
Sed interea illustrissima princeps, hunc literatissimū or/
dinem, Rectorem nostrum magnificum & eruditione &
probitate nulli secundū, Doctores in omnigena professi/
one primarios, ac simul totum Gymnasiū tuæ clemētiæ
commendo, & qua possum pectoris sinceritate, cōmuni
omniū istorum nomine oro, id in tuam protectionē susci/
pias, ut quemadmodum a tuis maioribus, illustrissimis
Austriæ principibus institutum est, ac pro precipuo or/
namento patriæ, sed quid patriæ immo uniuersæ Christi/
anæ religionis, reputatum, ac in summa ueneratione, ab
iisdem habitum sit, ita tu fide qua potes (potes autē plu/
rimū) beneuolētia et amore hoc psequare, qua tandē fidu/
cia suffulti, commodius, inter optima litterarū studia, ad
quæ designati sumus, æuum nostrum transigamus. Idq;
aliquādo præstemus, qđ multi ex hac literatissima turba
moliūtur, ut maxima & splēdidissima Austriæ principū
facta, imprimis tui serenissimi parentis & itidem aui diui
MAXIMiliani Imperatoris inuictissimi, ab interitu (id
quod nostrū aurum est, nostræ gemmæ, nostra munera)
uendicemus.

Dixi.

AD ILLUSTRISSIMAM MARIAM.

Sebastiani Bunderlii Carmen.

Accipe, quod nuper tenui deduximus orsu
Gaudia & hæc oculis aspice nostra tuis.
Quæ licet exiguo (quis enim?) sint ore relata
Sume tamen facili maxima nympha manu.
Aethera sic genitor teneat, reddatq; tonantem
Propicium patri pignoribusq; suis.
Sic auus Euboicos cineres, inuictus adaquet
Et stent auspiciis maxima regna suis.
Sic sint incolumes fratres, cum matre uirago
Quæ gerit inuicta maxima bella manu.
Sicq; tibi MARIA LVDuicum cernere sponsum
Reginæ regem numina quæso sinant.
Sic Lucina tibi faueat, sic prole beati
Este, nec intereant stemmata uestra rogo.

Habita Oratio decimosexto Kalen. Iulias. Gymnasii
moderatore GEorgio Prenner Pōtificii Iuris
Doctore clarissimo.

ANNO M. D. XIII.

Hieronymus Vietor. Ioānes Singrenius imprimebāt.